



Francesc Antich és el nou president balear. La imatge correspon a una de les seves intervencions en el debat d'investidura.

Canvi de poder a les Illes

Ja s'ha consumat el canvi de poder de les Illes. La setmana passada es constituïen tant el Govern balear, presidit per Francesc Antich, com els consells insulars presidits per Maria A. Munar (Mallorca), Joana Barceló (Menorca) i Pilar Costa (Eivissa-Formentera).

El centre-esquerra ja governa les Illes Balears i Pitiüses. La setmana passada culminaren llargues jornades de negociacions i nervis i es constituïren tant el govern de les Balears com els consells insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera.

El darrer acte de la complicada obra de pactes i governs va començar el 23 de juliol, a les

19.27. En aquest precís moment el president del Parlament, el socialista Antoni Diéguez (que per qüestions de repartiment de poder serà substituït per Maximilià Morales, d'UM, segurament durant el setembre) llegia la fórmula protocol·lària d'investidura: "...s'entén atorgada la confiança de la Cambra al Molt Honorable senyor...". Així, un algaidí que

es considera un home "normal i corrent" i que respon al nom de Francesc Antich i Oliver, nascut el 1958 a Caracas, Veneçuela (els seus pares eren emigrants), encara que als dos anys ja residia a Algaida, es convertia en el president del govern de les Balears. Un president al davant d'un executiu d'esquerres, nacionalista i ecologista. Per primera vegada el PP



no protagonitzava un acte semblant. La dreta havia estat desplaçada del poder institucional illenc per un acord entre una colla de grups de centre i esquerra: PSIB, PSM, EU-Els Verds, UM i el Pacte Progressista d'Eivissa i Formentera.

Les cares de circumstàncies als bancs del PP demostraven, durant la investidura d'Antich, si n'és, de dur, perdre el poder mantengut durant quatre legislatures. Setze anys (1983-1999) de governs conservadors acabaven aquell moment.

Aquest divendres a la nit ja va ser de festa. Però també ho foren, i encara més, els dies següents. El dia 27 Francesc Antich prenia possessió del càrrec. En principi l'acte s'havia fixat per a les set d'horabaixa, però per raons de protocol, calgué avançar-lo a les 14.45, perquè el nou president pogués rebre oficialment a l'aeroport de Son Sant Joan el Rei, que hi arribava a les 16.00 per començar les vacances d'estiu. La

Casa Reial sembla que hauria trobat incòmode que el president sortint, Jaume Matas, rebés Joan Carles i que fos un altre president, Francesc Antich, el que assistís a una possible audiència a Marivent, o a l'acte d'acomiadament de final de vacances que tradicionalment fa el Rei i al qual convida totes les autoritats, amb el president del govern al capdavant.

Superat aquest primer petit problema protocol·lari, a les set d'horabaixa, a l'edifici gòtic de Sa Llotja de Palma, Antich feia la "presa de possessió" popular. Els socialistes volien donar la benvinguda al nou govern amb una festa popular que. Al principi havien pensat en una festa de bon de veres, amb actuacions musicals incloses, però els serveis de protocol suggeriren que no seria del tot adequat fer festes de carrer que poguessin fer pensar en grans celebracions del passat, com per exemple en les de la instauració de la Segona República. Admès

el suggeriment, la cosa quedà en un acte pensat perquè hi poguessin assistir tots els ciutadans que volguessin. Era un desig exprés del nou president: portes obertes. Devia suposar que només serien uns pocs centenars de persones, les que s'interessarien per l'acte. Error de càlcul: entre 2.000 i 3.000 ciutadans s'acostaren a Sa Llotja. No cal dir que les vuit-centes cadires que hi havia foren del tot insuficients. Mai no s'havia vist res de semblant.

A més de la gernació, hi havia una nombrosa nòmina de *vips* polítics. Victor Ríos, el dirigent d'IU i del PCE, acompanyava els seus col·legues illencs, amb Eberhard Grosske al davant. Hi desembarcaren tots els noms del socialisme madrileny, amb un exultant Joaquín Almunia de cap de tropa, que no parava de rebre abraçades i besades dels militants de base del socialisme balear, i amb prou feines si els guarda-espallles el podien salvar de les estretors populars. Especialment

Dalt, a l'esquerra, Antich és aclamat pel públic assistent a la investidura. A la dreta, Maria A. Munar i Antich. A sota, a l'esquerra, Pere Sampol, i a la dreta, Grosske, donen l'enhorabona al nou president.

Els nous consells insulars

Just després de ser investit president del govern i de prendre'n possessió, Francesc Antich hagué de signar el decret de constitució dels tres consells insulars. Per primera vegada en la història autonòmica balear el govern balear i els tres consells tendran simonia política. Seran de la mateixa majoria. Aquesta situació mai no s'havia donat perquè, encara que el PP ha governat

d'ençà de la instauració autonòmica (1983), sempre hi ha hagut qualque consell en mans de l'oposició. Així, si entre 1983 i 1991 tant els consells de Mallorca com d'Eivissa-Formentera, eren del PP,

igual que el govern, el Consell menorquí era governat per l'esquerra, mercès a un pacte entre el PSIB i l'Entesa de l'Esquerra de Menorca (PSM, EU i independents). El 1991, el PP conservà el govern i guanyà Mallorca i les Pitiüses. A Menorca, un trànsfuga del PSIB (Jaume Peralta) passà al PP i donà als conservadors el Consell, però com que el 1992 la coalició (s'havien presentat junts a aquelles eleccions) entre PP i UM es trencà, aleshores el Consell de Mallorca va viure entre 1993 i 1995 una situació estranya: el PP en tenia la presidència, però la majoria no era conservadora, perquè UM havia sortit del govern. El 1995, Menorca i les Pitiüses seguiren el mateix signe del govern balear (PP), però el Consell de Mallorca fou governat per un pacte de centre-esquerra. El Pacte de Progrés (PSIB, PSM i UM amb el suport extern d'EU) va dirigir el Consell mallorquí durant tota la legislatura passada.

És justament aquest Pacte de Progrés que va permetre d'experimentar una

col·laboració, fins aleshores insòlita, entre el centre i l'esquerra, col·laboració que va covar les esperances de repetir aquesta mateixa operació a tots els consells i i àdhuc al govern balear després de les eleccions del 1995. I així ha estat.

Dijous de la setmana passada, a les set d'horabaixa, començava el plenari de constitució del Consell de Mallor-



Joan Celià
Presidentes dels consells. D'esquerra a dreta, Costa (Pitiüses), Barceló (Menorca) i Munar (Mallorca).

ca. La presidenta en funcions va ser reelegida i, d'aquesta manera, Maria Antònia Munar assumia la màxima responsabilitat del Consell per al període 1999-2003, gràcies a l'acord entre PSIB, PSM, UM i EU-Els Verds, que li donà la presidència per disset vots a favor, contra els setze diputats-consellers del PP que formen l'oposició.

L'endemà va ser el torn de Menorca, on la majoria del PSIB, PSM i EU, donà la presidència del Consell Insular de Menorca a la socialista Joana Barceló. L'esquerra havia aconseguit, conjuntament, el 13 de juny, una majoria, tan justa com suficient, de set diputats-consellers, contra els sis del PP.

Dissabte tocava d'investir presidenta del Consell d'Eivissa i Formentera Pilar Costa, gràcies als set diputats-consellers del Pacte Progressista (PSIB, Els Verds, EU, ERC i ENE, més la COP de Formentera), fet que posava fi a setze anys ininterromputs de governs conservadors al Consell pitiü.

Aquest control polític de la mateixa majoria al govern i als tres consells insulars, permet d'augurar una legislatura especialment fecunda quant a traspassos als consells i, sobretot, l'allunyament del perill de duplicitats i de "competicions" entre les institucions. **M. P.**

significativa va ser la presència del màxim responsable del PSC, Narcís Serra, i del candidat a la presidència de la Generalitat catalana, Pasqual Maragall. La relació entre Maragall i Antich és molt estreta, i de fet el candidat català va donar suport a Antich durant la campanya balear fent vots perquè el seu amic Ciscu (a Mallorca Antich és conegut familiarment per Xesc o Xisco), li pogués tornar el suport durant la campanya catalana, però ja com a president del govern illenc. Aviat es podrà convertir en realitat, aquell desig.

La festa no va tenir, és clar, només la presència destacada de dirigents del PSOE. Però eren els que més relleu tenien, i els que més es feien veure. Des d'algun partit que participa en el Pacte de Progrés es pogueren sentir referències iròniques a un "mal començament", perquè allò semblava més un acte del PSOE que no cap altra cosa. Al marge d'això, el fet és que la plana major dels partits signants del Pacte, hi eren. Pere Sampol, Damià Pons i Joan Mayol, pel PSM. Eberhard Groske, per EU. Margalida Rosselló i Joan Buades pels Verds. Maria Antònia Munar, per UM. Pilar Costa, pel Pacte Progressista d'Eivissa. Santiago Ferrer, per la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera... Cap dels màxims representants del nou mapa del poder polític illenc no s'ho va perdre.

Cal anotar que també del Partit Popular hi van fer acte de presència. L'encara president dels conservadors ("encara", perquè Jaume Matas el vol substituir), Joan Verger, va ser un dels que saberen perdre i s'acostaren a la festa roja per donar l'enhorabona i encaixar la mà dels guanyadors. Igualment la delegada, encara, del govern, la *canyellista* Catalina Cirer (en aquest cas, "encara" perquè els rumors que corren per Palma anuncien cada dia la seva substitució, teledirigida des de les Balears pels *matistes*) es va passejar entre *progres*, nacionalistes i ecologistes repartint besades i desplegant la seva natural simpatia.

El nou govern de les Balears

ARXIU / JOAN CELIÀ



ARXIU / JOAN CELIÀ



ARXIU / JORDI PLAY



ARXIU



ARXIU / JOAN CELIÀ



Part del govern. D'esquerra a dreta, Antich, president; Sampol, vice-president; Damia Pons, Cultura i Educació; Mayol, Agricultura; i Grosske, Treball.

El nou govern balear és format pel president i tretze consellers: Francesc Antich (Caracas, 1958) n'és el president (pel PSIB); Pere Sampol i Mas (Montuiri, 1951), el vice-president (pel PSM); Antoni Garcies (Llucmajor, 1956), el conseller de Presidència (pel PSIB); Joan Mesquida (Felanitx, 1962), el conseller d'Economia (pel PSIB); Eberhard Grosske (Palma, 1955), el conseller de Treball (per EU); Josep A. Ferrer (Maó), el conseller d'Obres Públiques, Vivenda i Transports (pel PSIB); Celestí Alomar (Palma), el conseller de Turisme (pel PSIB); Damia Pons (Campanet, 1950), el conseller d'Educació i Cultura (pel PSM); Aina Salom (Palma), la consellera de Sanitat i Consum (pel PSIB); Margalida Rosselló (Felanitx, 1959), la consellera

de Medi Ambient (per Els Verds); Joan Mayol, el conseller d'Agricultura (pel PSM); Josep Maria Costa (Eivissa, 1958), el conseller d'Interior (pel PSIB); Fernanda Caro (Badajoz, 1962), la consellera de Benestar Social (per EU); Misericòrdia Ramon, la consellera d'Energia i Innovació Tecnològica (pel PSIB).

La majoria dels membres volten la quarantena i són de militància política antiga. Es dona el cas que, a més dels tres consellers del PSM, hi ha membres del govern que havien militat en aquest partit nacionalista: Francesc Antich mateix, durant sis anys, però sense càrrecs de relleu, Eberhard Grosske entre el 1977 i el 1980 (arribà a ser-ne dirigent) i Celestí Alomar (va ser-ne fundador, el 1976). **M. P.**

Entre tants de protagonistes polítics, també hi havia nombrosos representants del món sindical i empresarial (com el president de la patronal, CAEB, Josep Oliver). Ara, l'àmbit amb una representació considerablement migrada era el cultural i intel·lectual, tot i que s'hi va poder veure Maria de la Pau Janer.

Francesc Antich va fer un breu discurs (després d'escoltar més de cinc minuts d'aplaudiments que l'emocionaren) en el qual formulà les essències del seu missatge polític: un país sense exclusions i mirar el futur sense renunciar al passat. Així, el president assegurà: "Precisament perquè sabem que una de les tasques fonamentals que ens esperen és la consolidació del nostre país, no podem permetre ni acceptar que cap ciutadà de les Illes Balears quedi exclòs o marginat d'aquesta tasca de construir el futur del nostre poble. No volem, ni tan so-

lament, que s'hi pugui considerar".

Les referències al país són contínues, en els discursos que Antich ha fet aquest dies. La necessitat de la fidelitat a les arrels és present constantment. Cal no oblidar que el nou president té una sensibilitat nacionalista acusada, no debades va ser militant del PSM durant gairebé sis anys, igual que una bona part dels actuals càrrecs públics més significatius del PSIB-PSOE. D'aquí ve precisament que l'aposta política d'Antich sigui, com sempre diu, aconseguir de ser "molt més PSIB que no PSOE". Aquesta sensibilitat també va aflorar en el discurs d'aquest dia 27: "Construir el futur exigeix tenir en compte el passat. Hem de conèixer les nostres arrels per saber quin fruit podem donar. Hem de saber d'on venim per encertar on volem anar".

No va passar despercebut tam-

poc el record que tengué per al Consell General Interinsular, l'ens de govern pre-autonòmic creat el 28 de juliol de 1978 (l'endemà n'era, doncs, el vint-i-unè aniversari) i que fou presidit per Jeroni Albertí (aleshores d'UCD i després fundador d'Unió Mallorquina): "en aquells moments es posava la primera pedra de l'edifici del nostre autogovern", va dir Francesc Antich. Un reconeixement que contrasta amb l'expressa voluntat que sempre ha tengut el PP de no voler reconèixer el paper històric i polític d'aquell Consell.

L'endemà de la festa de la presa de possessió, va ser el torn del govern en ple: els nous consellers van prometre el càrrec davant Antich i van prendre possessió de les responsabilitats que assumien. Era el primer dia de les Balears post-PP.

Miquel Payeras